

IZVJEŠTAJ

IZMEĐU SLOBODE GOVORA I GOVORA MRŽNJE

MEDIJSKA PISMENOST U OBRAZOVNOM SUSTAVU I DRUŠTVU

od 10:00 do 16:30, 16. listopada 2015.

Novinarski dom, Perkovičeva 2, Zagreb

	SLABE KARIKE MEDIJSKIH SUSTAVA: OD MANIPULACIJA DO PRILIKA ZA ALTERNATIVNE GLASOVE
10:15 – 11:50	<ul style="list-style-type: none"> • Mediji na rascjepkanom tržištu: regionalni kontekst - Brankica Petrović • Mediji u iščekivanju hrvatske medijske politike - Helena Popović • Mediji u zarobljenoj državi – pogled iz Makedonije - Xhabir Memedi Deralla • Utjecaj medija na mlade - Krešimir Krolo <p><i>Rasprava uz moderaciju Antonije Letinić</i></p>

Prvi panel konferencije u organizaciji GONG-a i Kurziva obuhvatio je probleme i izazove medijskih sustava u Hrvatskoj i regiji. Nakon uvodnih izlaganja, moderatorica Antonija Letinić otvorila je raspravu o "slabim karikama" medijskih sustava Hrvatske i regije.

Brankica Petrović iz Mirovnog inštituta u Ljubljani predstavila je istraživanje medija koje je provedeno na prostoru bivše Jugoslavije i koje je uvelo pojam integriteta medija. Mediji koji ne služe javnom interesu nego pojedinačnim subjektima su korumpirani, a pošto demokracija velikim dijelom počiva na slobodi medija, korumpirani mediji znače smrt demokracije. Stoga je pitanje medijske pismenosti mladih, ali i svih građana, na neki način i borba za demokraciju. Gđa. Petrović navodi da trenutna situacija u medijima u regiji nije pitanje zakona i njihove regulacije. Najveći problem leži u vlasništvu. Vlasništvo medija u našim državama nije transparentno, a čak i kada "znamo tko je vlasnik, ne znamo tko je vlasnik vlasnika". Uobičajena je praksa da mediji služe za promoviranje interesa političkih elita, čak su i javni mediji prepušteni političkom utjecaju i time iznimno destabilizirani. U svim zemljama u kojima je provedeno istraživanje, mediji su vidljivo zarobljeni u mreži netransparentnih i klijentelističkih odnosa, te ne služe jačanju demokracije i demokratskih organizacija.

Prema Petrović, novinari su također dio problema, ali su i žrtve trenutne situacije. Za razliku od bivšeg sustava, biti novinar danas znači biti degradiran na slugu biznismena, s nesigurnim

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

zaposlenjem i primanjima, a zanimljivo je, istaknula je Petrović, kako takva degradacija nije izazvala organizirani otpor novinara. "Za ovu situaciju smo krivi i mi građani jer smo propustili svoje pravo i svoje slobode nekome drugome, odnosno tržištu. Također, ovo nije problem samo Hrvatske ili Balkana - kada bismo proučavali situacije u drugim zemljama naišli bi na iste rezultate".

Helena Popović, docentica na Fakultetu političkih znanosti i voditeljica istraživanja o integritetu medija u Hrvatskoj, iznijela je zaključak istraživanja koji je zajednički svim promatranim zemljama: javni interes u medijima potpuno je zanemaren radi simbioze ekonomskih i političkih struktura moći. Izvještaj je obuhvatio medijske politike, medijske organizacije, značaj i utjecaj oglašivača, profesiju novinara te publike. Popović je istaknula da je u pogledu medijskih politika došlo do prilagođavanja domaćeg zakonodavstva onome Europske unije i (novim) tržišnim konceptima. Iako tijekom rada posljednje garniture Ministarstva kulture nije objavljena medijska strategija, došlo je do prepoznavanja važnosti medija neprofitnog sektora i novih načina njihova financiranja, prikupljanja određenih novih podataka i mapiranja stanja u medijima.

Trodioba sektora na javne, komercijalne i medije trećeg sektora, istaknula je Popović, vrlo je bitna u analizi same medijske produkcije i analizi radnih uvjeta novinara. Prema istraživanju, novinarski rad u velikoj mjeri ne poštuje etičke standarde, a prisutna je i određena doza koruptivnih, često neosvijestjenih, radnji poglavito kod komercijalnih aktera, te nedostatak homogenosti novinara što je posljedica uvjeta njihova prekarog rada obilježenog kratkoročnim ugovorima, nesigurnosti i strahom.

"Na snazi je deprofesionalizacija novinarstva", a jedan od razloga jest i pitanje publike, rekla je Popović. Paralelno s degradacijom novinarske struke, pomoću novih tehnologija omogućeno je da svi sudjeluju u proizvodnji sadržaja. Publika je definirana kao "potrošači, a ne kao građani koji trebaju biti informirani", stoga je bitno da se publike medijski opismenjavaju, a pritom ne treba zaboraviti od medijskih organizacija tražiti da rade u javnom interesu, zaključila je Popović.

Xhabir Memedi Deralla, voditelj udruge CIVIL i novinar, opisao je načine na koje je njegov aktivistički i novinarski rad već gotovo deset godina diskreditiran u medijima sklonim trenutnoj makedonskoj vlasti. CIVIL godinama radi na demilitarizaciji, rodnoj i etničkoj ravnopravnosti te demokratizaciji, pa je kao takav i meta brutalnih političkih napada i difamacija u medijima. Aktualni režim okupirao je sve javne resurse i makedonsko društvo gurnuo u populizam, siromaštvo, konzervativizam, korupciju i

EUROPSKA UNIJA

*Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane*

sustavna kršenja ljudskih prava. Deralla je rekao da je pad započeo još 2007, no već je 2010. godine postalo jasno da su makedonski mediji u totalnom mraku.

U Makedoniji je, nakon afere prisluškivanja preko 20 000 građana koju je organizirala vlast, pokrenut politički dijalog u kojem posreduje EU te su zakazani prijevremeni parlamentarni izbori za 24. travnja 2016. godine. No, prema Deralli, pad medijskih sloboda je snažan, a situacija toliko složena da "više ne možete reći kako mediji manipuliraju javnim mnijenjem već se radi o medijima koji su čista propaganda". Tako je naveo primjer javnog servisa koji nije vidio desetine tisuća makedonskih studenata kako marširaju centrom Skoplja, dok su drugi mediji vidjeli nekoliko stotina mladih ljudi koji su "zaraženi oporbom". Spomenuo je slučaj novinara Tomislava Kežarovskog, činjenicu da je vlast sama formirala "nevladine udruge", falsificirala povijest, propagira mržnju i etnički ekskluzivitet.

Kao uvod u sljedeći panel, sociolog **Krešimir Krolo** predstavio je istraživanje koje je od 2012. do 2014. provodio sa kolegama, o transformaciji korištenja medija među mladima. Provođena su istraživanja stavova srednjoškolaca, njihovo korištenje internetskih i društvenih mreža i video medija te je mapirano korištenje video igara među djecom i mladima. Krolo naglašava kako se od početka provođenja istraživanja korištenje medija uvelike promijenilo, no uočene su određene razlike u načinu korištenja društvenih mreža koje su često povezane sa stavovima i promišljanjem društva. Mladi participiraju na društvenim mrežama i članovi su brojnih facebook grupa, a zanimljivo je kako su tolerantniji i progresivni stavovi uočeni među onim korisnicima koji sudjeluju u raspravama, razmjenjuju mišljenja i sudjeluju u kreiranju sadržaja.

Način korištenja video igara također je važan pošto i na taj način djeca ulaze u on-line participaciju, te je važno s kime i na koji način će komunicirati. Uočeno je kao nisu svi korisnici video igara isti, npr. oni koji igraju igrice s kompleksnim pričama i likovima tolerantniji su od igrača adrenalinskih igara koje često prenose tradicionalne vrijednosti. Također, velika je rodna razlika u korištenju video igara. Istraživanja su pokazala kako samo oko 8 posto žena participira u ovoj vrlo mizoginoj zajednici, pa bi se kroz medijsku pismenost i taj problem trebao adresirati. Tolerantniji i progresivni stavovi primijećeni su i kod mladih koji konzumiraju alternativnu glazbu i zanima ih kulturna potrošnja, dok su tradicionalniji stavovi i nacionalizam povezani uz konzumiranje popularnih televizijskih sadržaja i glazbe.

Na pitanje odbacuje li se inzistiranje na medijskoj pismenosti odgovornost proizvođača sadržaja, Krolo je istaknuo kako medijska pismenost pomaže, ali isključivo ona koja razumije specifični medijski

EUROPSKA UNIJA

*Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane*

trenutak. Djeca kroz stasanje u takvom trenutku razvijaju svoje sposobnosti, stoga njihovom medijskom opismenjavanju treba pažljivo pristupiti. Djeca su sve više cinična, pogotovo što su starija, zbog čega se sustav kampanja i reklama mijenja kako bi do njih doprijeti.

Izvor: <http://www.gong.hr/hr/dobra-vladavina/mediji/između-slobode-govora-i-govora-mrznje/>

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

SUVREMENI DRUŠTVENI PROBLEMI: IZMEĐU SENZACIONALIZMA U MEDIJIMA I ZANEMARIVANJA U OBRAZOVANJU	
12:00 – 13:30	<ul style="list-style-type: none"> • Važnost medijske pismenosti i posljedice njene nedostatne razvijenosti - Nada Zgrabljčić Rotar • Mladi i mediji u Hrvatskoj: ovladana tehnologija, ali ne i kritičko razumijevanje - Domagoj Morić • Što znači biti medijski pismen? Tko i kako poučava medijsku pismenost u školama u Hrvatskoj - Lana Ciboci • Medionauti - medijske radionice za mlade - Ivan Dobran • Korištenje interneta u obrazovanju: kako bi trebao izgledati budući kurikulum informatike - Lidija Kralj <p style="text-align: right;"><i>Rasprava uz moderaciju Martine Horvat</i></p>

Drugi panel konferencije kojeg je moderirala Martina Horvat bio je posvećen medijskoj pismenosti, njenoj definiciji, važnosti i sastavnicama te je predstavio programe i mogućnosti za medijski odgoj kako unutar škola tako i neformalne programe.

Nada Zgrabljčić-Rotar osvrnula se na povijest razvoja koncepta medijske pismenosti. Od 1970-ih naovamo postoji tendencija da medijska pismenost kao segment proučavanja u komunikacijskim znanostima uđe u javnu uporabu, i kroz djelovanje građana i civilnog društva i kroz javne politike. Medijska pismenost obuhvaća analizu štetnih medijskih sadržaja, polja medijskog utjecaja, medijskih politika te medijske regulacije i novih tehnologija i novih medija. Naglasak je, dakako, na štetnim medijskim sadržajima što pokriva prvenstveno područja regulacije nasilja u medijima, reklama, stereotipa i pornografije. Na pitanje kako zaštititi građane, Zgrabljčić Rotar ističe da prvenstveno treba izbjegavati paternalističke koncepte zabrane i fokusirati se na sustavan rad na uvođenju medijske pismenosti u obrazovanje, zagovarati nacionalnu medijsku politiku i poticati djelovanje i umrežavanje organizacija civilnog društva, i na lokalnoj i na globalnoj razini. "Što se medijske pismenosti tiče", kaže Zgrabljčić Rotar, "predugo smo u području neformalnog obrazovanja, ovisimo o entuzijazmu pojedinca, a treba nam sustavan rad, nacionalna strategija za medijsku pismenost i formalno obrazovanje". Nada Zgrabljčić Rotar smatra da nam nedostaje vizija te strategija provođenja na nacionalnoj razini. Prvenstveno, kaže Zgrabljčić Rotar, nedostaje politička volja i jedinstveni pristup hrvatskom obrazovnom sustavu. Radi se o velikom digitalnom jazu i u odnosu na Europsku uniju i

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

među građanima te postoji generacijski jaz koji je vrlo problematičan u odnosu na medijsku pismenost i korištenje tehnologija, što bi obrazovne politike morale uzeti u obzir.

"Fokusirali smo se na aktivno uključivanje medijske pismenosti u formalno obrazovanje i poticanje kroz rad organizacija civilnog društva, ali tu je još jedna komponenta koja je u potpunosti zakazala: to je javna televizija. Ako želi biti progresivan i demokratski medij, televizija mora imati sadržaj posvećen medijskoj pismenosti, a HRT to nema", zaključila je Zgrabljic Rotar.

Lana Ciboci predstavila je tri vrste kompetencija korištenja medija: tehničke kompetencije (pristup internetskim medijima, kako taj medij koristiti i kako pristupiti sadržaju), razumijevanje sadržaja te proizvodnja sadržaja (kako kreirati sadržaj koji se tiče samih učenika).

Raspravljalo se o medijskoj pismenosti u školama kroz programe: medijska kulture u nastavi hrvatskoga jezika, zdravstveni odgoj te građanski odgoj i obrazovanje. U kontekstu medijske nastave u hrvatskom jeziku Lana Ciboci je istaknula da postoje velike razlike između nastavnika gdje neki ne posvećuju ni jedan sat toj temi dok mu drugi posvećuju gotovo sve sate. Smatra da to ima veze s velikim razlikama u fakultetskom obrazovanju budućih nastavnika. Neka su istraživanja pokazala, istaknula je, da medijsku kulturu treba izmjestiti iz nastave hrvatskog jezika.

Domagoj Morić iz Foruma za slobodu odgoja predstavio je istraživanje o tome što mladi od 15 do 30 godina misle o medijima u kontekstu nepostojanja političke participacije i nedostatka građanskog odgoja u školama. Internet i društvene mreže važne su za samoaktualizaciju i osjećaj pripadnosti mladih, kaže Morić. Istraživanje provedeno na preko 4000 mladih u Hrvatskoj pokazalo je da imaju jako visoko razvijene vještine korištenja tehnologije no problem nastaje kada je ih potrebno kritički promatrati i konzumirati. Morić je upitao kada ćemo na mlade početi gledati ne kao na problem već kao resurs te u kojem ćemo trenutku shvatiti da je potrebno uvesti medijsku pismenost u obrazovni sustav.

Lidija Kralj, članica skupina za kurikularnu reformu, objasnila je da se radi o mješavini digitalne, informatičke i medijske pismenosti koja se želi uvesti u kurikulum. Po pitanju korištenja tehnologija u obrazovanju, Kralj je istaknula da svake godine dolazi do inovacija, a sustav obrazovanja ima odgovornost pokazati djeci kako ih koristiti u obrazovanju.

Ivan Dobran je rekao je da su mladi tehnički sposobni pristupiti medijima, međutim kada dođe do kritičke analize medijskih sadržaja uočavamo nedostatak znanja i informacija.

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

Za kraj panela, Lana Ciboci predstavila je projekt Djeca medija, zajedničku inicijativu Komunikološke škole Matice hrvatske, Hrvatskih studija i Fakulteta političkih znanosti. Domagoj Morić govorio je o aktivnostima Foruma za slobodu odgoja, a Ivan Dobran i Tanja Carić predstavili su Medionaute, edukativno-informativni projekt Pulske filmske tvornice zamišljen u obliku televizijske emisije, čiji je cilj pružiti djeci i mladima neformalno obrazovanje s područja građanskog odgoja i medijske pismenosti. O Medionautima možete više saznati s web stranica Pulske filmske tvornice, u FB grupi: <https://www.facebook.com/medionauti>; i na poveznicama:

<http://www.pulskafilmskatvornica.hr/medionauti-2/>

https://www.youtube.com/watch?v=dzaAqHg3_k4

Izvor: <http://www.gong.hr/hr/dobra-vladavina/mediji/medijska-pismenost-u-obrazovanju-i-drustvu/>

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

**RADIONICE ZA RAZMJENU IDEJA I
MODELA DOBRE PRAKSE MEDIJSKE PISMENOSTI**

POPULIZAM I MEDIJI: PRIJETNJA ILI KOREKTIV DEMOKRACIJI?

Voditelj: Berto Šalaj:

Izlaganje i rasprava posvećeni su prikazu odnos koncepta populizma i masovnih medija u funkcioniranju suvremenih demokratskih društava. Dvadeset i pet sudionika različitih profila – od učenika preko studenata i članova različitih udruga – veoma je zainteresirano pratilo prvi dio radionice u kojoj je profesor Berto Šalaj ponudio kratak osvrt na temeljne odrednice populizma te njegov (ne)vidljiv utjecaj u medijima. Profesor Šalaj osvrnuo se i na samo porijeklo pojma populizma, različite pristupe populizmu, kao i na populizam kao ideologiju, uzroke njegove pojave, na dva lica populizma i, zaključno, tipove populizma. Preko nekoliko različitih primjera uporabe riječi *populizam* u hrvatskim medijima, od strane nekoliko relevantnih političkih aktera, uslijedilo je pitanje na koji se način populizam može i treba percipirati – pozitivan ili negativan?

U drugom dijelu uslijedila je rasprava u kojoj su sudionici najviše pitanja postavljali o različitim primjerima populizma u Hrvatskoj, tj. u kolikoj se mjeri za određene hrvatske političare može reći da su populist. Profesor Šalaj prikazao je rezultate istraživanja koje je provedeno 2014. godine, a odnosi se na praćenje populističkog stila i načina izražavanja nekoliko hrvatskih političara s različitim tehnikama populizma.

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

STEREOTIPI, PREDRASUDE, PRIKRIVENO OGLAŠAVANJE I DRUGI PROBLEMI U MEDIJIMA

Voditeljica: Lana Ciboci

Radionica Lane Ciboci, medijske stručnjakinje imala je za cilj upozoriti na problematiku manipulacije medija i loš utjecaj koji mediji, najčešće kroz direktno ili prikriveno oglašavanje ostavljaju na mlade i djecu. Polaznici radionice bili su uglavnom oni koji se na bilo koji način bave djecom i mladima. Većinom profesori/ce u osnovnim ili srednjim školama, studenti i ljudi iz odgojnih ustanova. Kvaliteti radionice doprinijela je i Maja Flego, savjetnica iz Ureda pravobraniteljice za djecu.

Materijali za rad na radionici bili su sljedeći: PP prezentacije izlagača Lane Ciboci, časopisi TEEN i OK, brošure Djece medija <http://www.djecamedija.org/> naziva: Stereotipi i medijski prikazi ljepote, Svijet videoigara, Svijet interneta na dlanu, Mediji(i) naši učitelji, Čarobni (varljivi) svijet reklama, Kako prepoznati senzacionalizam u medijima.

Radionica je uključila analizu časopisa TEEN i OK-prebrojavanje oglasa koja su djeci zaista potrebna i primjera prikrivenog oglašavanja; usporedba tekstova-identifikacija oglasa (razlika plaćenih od neplaćenih), analizu primjera reklama kojima se reklamira žensko tijelo kako bi se prodao određeni proizvod, primjere reklama i članaka u kojem se djeci, osobito djevojčicama nameću nedostižni ideali ljepote.

Atmosfera na radionici bila je prilično dinamična, sudionici su raspravljali i uključivali se sa svojim primjerima. Identificirani su glavni problemi ove teme. Ustanovljeno je da s obzirom na vrijeme koje djeca provode ispred TV-a i na činjenicu da većina djece ima svoj džeparac, oglašavačka industrija trebala bi više voditi računa o sadržajima koje reklamira, nego što to čini. Ostavlja se dojam da čini

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

sve kako bi djecu pripremila za potrošnju u starijoj dobi. Efekti koje reklame ostavljaju na djecu su uznemiravajući. Dodatno, djeca se sve više koriste u „reklamne svrhe“ samo kako bi se prodao proizvod, a da se pritom ne vodi računa o psihološkim posljedicama koje nastaju kao rezultat takve medijske manipulacije

KORIŠTENJE INTERNETA U OBRAZOVANJU

Voditeljica Lidija Kralj

Radionica koja je okupila odgojno-obrazovne radnike, studente, organizacije civilnog društva, ali i same mlade osobe članove Hrvatskog debatnog društva kroz interaktivne i participativne metode potaknula je promišljanje o dobrim stranama i mogućnostima korištenja interneta, ali i o opasnostima te potrebama obrazovanja. Naglasak je bio na raspravi o tome koja pravila je potrebno donijeti kako bi se maksimalno iskoristile dobre strane, a prevenirale opasnosti i zlouporabe korištenja interneta. Sudionici su informirani o korisnim alatima za nastavu te o EU projektu „Sigurnost djece na internetu“ koji razvija školski kurikulum koji uključuje sigurno korištenje interneta, čiji nositelji je OŠ Veliki Bukovac u partnerstvu s druge četiri škole: OŠ „Mato Lovrak“ iz Nove Gradiške, OŠ Popovača, OŠ Gripe iz Splita i OŠ „Mladost“ iz Osijeka.

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

Radionica je započela s dva kratka videa o internetu — jedan pozitivno, drugi negativno intoniran, nakon čega je uslijedila rasprava o tome uz zaključak da internet, kao i svaki alat, može biti i koristan i štetan, ovisno za što ga i kako koristimo. Voditeljica je zatim postavila pitanje o karakteristikama odgovornog ponašanja učitelja u digitalnom svijetu, te je u raspravi utvrđena važnost kontrole izvora koje učenici koriste, a pokrenuto je i pitanje korištenja društvenih mreža za komunikaciju s učenicima.

Sljedeća tema bila je govor mržnje na internetu i kako ga spriječiti, koja je granica govora mržnje i slobode govora te čiji je zadatak rješavati ovaj problem — nastavnici, pedagozi, psiholozi, roditelji ili svi skupa? Neki od predloženih rješenja: sustav filtriranja vulgarnosti, poticanje masovnog prijavljivanja diskriminatornih sadržaja, kontaktiranje nadležnih institucija u najtežim slučajevima bullyinga, ali i razgovor s drugim nastavnicima koji također znaju imati neprimjerene sadržaje na svojim društvenim mrežama. Grupama su zatim podijeljeni različiti primjeri govora mržnje na internetu (npr. cyberbullying, seksizam, pozivi na silovanje, rasizam i antisemitizam, itd.) te su unutar grupa raspravljali kako bi pristupili ovim problemima — npr. igranje uloga, informiranje o problemima manjina, poticanje empatije, itd. Radionica je zatim završena zbog nedostatka vremena. Pitanja o kojima se najviše raspravljalo i koje su sami sudionici pokretali bili su prisutnost nastavnika na društvenim mrežama i komunikacija s učenicima (primjerenost takvog odnosa, prilike za dijeljenje školskih materijala, itd.), govor mržnje i kako ga sankcionirati te kako potaknuti učenike da se koriste bogatim online resursima u obrazovne svrhe.

EUROPSKA UNIJA

*Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane*

MEDIJSKI PRIKAZI FAŠIZMA I ANTIFAŠIZMA

Voditeljica Jelena Berković

Izvori informacija za provjeru činjenica u regionalnom kontekstu

- Srbija: Dušan Jordović i Siniša Dedeić, Istinomer.rs
- Bosna i Hercegovina: Tijana Cvjetičanin i Aida Ajanović, Istinomjer.ba
- Crna Gora: Dragan Koprivica, Centar za demokratsku tranziciju
- Makedonija: Xhabir Memedi Deralla, Civil - Center for Freedom
- Slovenija: Branka Petković, Mirovni inštitut

Radionica o alatima za provjeru činjenica u medijima i medijskim prikazima povijesnog i suvremenog fašizma i antifašizma u regiji okupila je aktiviste i aktivistkinje organizacija civilnog društva iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije i Srbije, ali i petoro učenika i učenica koji sudjeluju u radu debatne grupe II. Gimnazije u Zagrebu. Autori specijaliziranih web-stranica koje se bave provjeravanjem činjenica u odnosu na izjave dužnosnika – istinomjer.ba i istinomer.rs – govorili su o mogućnostima upotrebe tih internetskih platformi u podvrgavanju ideološki nabijenih narativa provjeri, zaključivši kako je u mnogim slučajevima teško suprotstavljene činjenice prezentirati na način koji bi zatvorio prostor revizionizmu i manipulaciji.

I druga iskustva iz regije potvrdila su kako je relativizacija činjenica temeljno oruđe historijskog revizionizma koji može ostati ukorijenjen kao trajni faktor podjele u društvu. Radionica je zaključila kako provjeravanje činjenica, kao elementarna tehnika korektnog novinarskog izvještavanja, ima svoje mjesto i kao metoda rada u školama i doprinos medijskoj pismenosti mladih.

EUROPSKA UNIJA

Konferenciju sufinancira Europska unija
kroz program Europa za građane

